

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΡΗΓΑ ΠΑΛΛΗΜΗΝ 4, ΤΗΛ. 30.297 ΙΔΡΥΤΗΣ: Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΤΩΝ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΙΟΥΛΙΟΥ 1940

ΜΟΝΟΛΟΓΟΙ ΚΙ' ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΔΟΚΙΜΙΟ

ΥΙΙ

“Ότι, στή ζωή μας, είναι άρτιο, συμπληρωμένο, ολοκληρωμένο, κι' ότι κι' αν συμβεί αυτό να είναι, — ένα τυχαίο περιστατικό, μία περιπέτεια, ή ένα έργο Τέχνης, — αφού μας δώσει την ικανοποίηση, που είναι φυσικό του να μας δώσει, κι' εκπληρώσει τον προορισμό του, φεύγει κι' εξαφανίζεται, μέσ' στην ανάμνησή μας, — και φεύγει κάπως άνεπιστρεπτεί. Έκείνα που κρατούν τη νοσταλγία μας, κι' αιχμαλωτίζουν τη συμπάθειά μας, — για καιρό, καμιά φορά για πάντα — είναι κάποια άλλα, άσυμπληρωτά, που μας έδωσαν, για μία στιγμή και μόνο την υπόσχεση μιας κάποιας τελειότητας, ή που δειλά, απλά, μας την υπέβαλαν, δίχως να σταθούν και ικανά να μας την προσφέρουν ως το τέλος, αφινοντάς μας, μελαγχολικά, μετώρους σε μίαν άβυσσότητα, σε μία νοσταλγική άμφιβολία! Και σ' αυτά τα δεύτερα, κυρίως, είναι που στρέφεται με πάθος ή στοργή μας...”

ΙΧ

“Η μεγάλη δύναμη της Τέχνης, όπως διεμορφώθη αυτή σήμερα, — Τέχνη κατ' έξοχήν σιωπηλή, έκλεπτομένη κι' έσωτερική — έγκείται, όχι ακριβώς σ' ό,τι εκφράζει, αλλά σ' ό,τι άποσπαστικά. Άρκείται στο ν' άγγίζει επιδέξια, και με τρόπον υποβλητικών, όρισμένες μυστικές χορδές — κι' έπειτα, άμέσως, σταματάει. Άπόκειται στις ικανότητες μας, στην είδοποιημένη μας διάθεση, στο καλλιτεχνικό ένστικτό μας, στην ανάλαβη της συμπλήρωσής του. Γι' αυτούς άλλους, τους άνειδοποίητους, άτιμώμενοι γρίφος κι' άπορία... “Όταν υπάρχει τέτοια έπαφή, μεταξύ του θεατού και του τεχνίτη, και με την πιο άσημαντη γραμμή, μπορεί να εκφρασθούν, τότε, τα πάντα!”

Χ

“Αν ποτέ δοκίμαζε, κανένας, να κατανείμει τους ανθρώπους σε δυο τύπους, σύμφωνα με την όλη τους πνευματικήν αξία, δε θα έπρεπε να κάνει τη διάκριση, και την πραγματική βαθμολογία, χωρίζοντας τους σ' ευφείς και όχι, σε μεγαλοφείς και σε κούρους, — αλλά χωρίζοντας τους σε ανθρώπους που αναλογίζονται το θάνατο, και προσπαθούν να διαλύσουν το μυστήριο και το σκοτάδι, που τον περιβάλλει, και σ' αυτούς που δεν τον σκέφθηκαν ποτέ, ή που τον αναλογίζονται πολύ παροδικά, επιπόλαια κι' επεισοδιακά, προτιμώντας, άντ' αυτού του κόπου, να επαναπαυθούν στις ύποσχεσεις, τις έντελώς άπλοϊκές κι' άνεύθυνες, που ευχαρίστως τους προσφέρει ή θρησκεία, δημιουργημένη επίτηδες γι' αυτούς, κι' άποκλειστικά, μόνο γι' αυτό. Αυτή θα ήταν ή όρθότερη διάκριση, βαθμολογία και κατανομή της πνευματικής των ικανότητας και της πνευματικής διαφοράς των. Τ' άλλα όλα είναι δευτερεύοντα, κι' αποτελούν κατά πολύ στενώτερες, και πιο έπουσιώδεις διακρίσεις. Κι' άσχετα έν. αυτοί που σκέπτονται το θάνατο, με τις δικές τους τις μικρές δυνάμεις, δεν πρόκειται να κάμουν κάποιο βήμα, ούτε να μάθουν τίποτε ποτέ...”

ΧΙ

Είναι μία λεπτή ικανοποίηση, για έναν άνθρωπο που ζει σιωπηλά, κλεισμένος, όλος, μέσ' στον έσωτό του, όταν άκούει για τον δεινά, ή τον τάδε, έτι, άν μπορεί να υπάρξει ένα μέτρο ήθικό ικανοτήτων, ένας γνώμων της άληθινής αξίας — ήθικης, είτε πνευματικής — αυτός θα ήταν ο άσύνκοιτος άνώτερος! “Όλοι αυτοί οι έπηρ-

ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

μένοι τύποι, οι πολυάσχολοι και λαμπροφωτισμένοι, οι πολύ βεβαίοι για την ύπεροχή τους, με τους άγώνες τους και τις φιλοδοξίες τους, για την κοινωνική τους επικράτηση, με τη λαχνασμένη επιδίωξη των κοινωνικών μικροσκοπιών τους, — πόση γαρά και περηφάνεια δεν του δίνουν, και πόσο δεν τον άνωψώνουν διαρκώς, στα ίδια του τα γυμνασμένα μάτια, αυτού που ζει άγνωστος και μονήρης, χωρίς καμιά κενή φιλοδοξία, μελετώντας τις κινήσεις της ζωής, από το θρόνο, το μεγάλο κι' άφανη, της φιλοσοφικής του ερωτεύσεως, κι' άναμετρώντας όλη την κουφότητα, όλη την τεράστια ματαιότητα της πολυδύουρης αυτής άνησυχίας! Άξίζει, πράγματι, να ζει κανένας μόνος, — παραγνωρισμένος, εν ανάγκη — για να μπορεί να δοκιμάζει άνετα — να δοκιμάζει σ' όλο της το βάθος — τη λεπτήν αυτήν ικανοποίηση...
ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

Προβλήματα της τέχνης

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Δ. ΒΙΤΣΩΡΗ

“Υστερα από μία περίοδο καλλιτεχνικών αναζητήσεων στην τέχνη, μπορούμε χωρίς δισταγμό, να βεβαιώσουμε ότι ο Ακαδημαϊσμός νεκρή έξωτερική μίμηση μορφών του παρελθόντος και παρέξηνημένες νατουραλιστικές επιδιώξεις, είναι μία ξεπερασμένη υπόθεση. Αν όμως ή διεθνής σύγχρονη τέχνη βγαίνει από μία κούραση και έρχεται σαν φυσική συνέπεια και συνειδητή εξέλιξη, σε μέρη που ή έπαφή με την τέχνη αυτή ύπηρε έλλειπής ή απλάς υποτυπώδης, ή εξέλιξη μιας έποχής δεν βρίσκει την ίδια συνέπεια, γι' αυτό εύκολα μπορεί να μεταδληθεί σε μία νέα έξωτερική μίμηση δυνατή να οδηγήσει σε άποτελέσματα άγωνα. Σκόπημο είναι ν' αντιμετωπίζεται με κάθε τρόπο ο κίνδυνος αυτός, και να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για να συμπληρωθεί το κενό με τον καλλίτερο δυνατό τρόπο.

Αίτιο και άποτέλεσμα ταυτόχρονα της χρωκτοπίας του Ακαδημαϊσμού είναι ή άκαθόριστη ακόμα αλλά διαρκώς ίσχυρότερη άναγνώριση των δικαιωμάτων της σύγχρονης τέχνης από ένα ευρύτερο κοινό. Καίρως όμως είναι να περάσουμε από το στάδιο των ένθουσιασμών και του φανατισμού σε κείνο της κριτικής και του έλέγχου. “Ετσι μονάχα θα γίνουν γόνιμα και δημιουργικά τα συμπεράσματα που πρέπει να είναι το καταστάλαγμα του νικηφόρου παγκοσμίου κινήματος της σύγχρονης τέχνης.

Μέσα στα λίγα χρόνια αυτής της περιόδου της τέχνης οι διάφοροι «ισμοί» διαδέχονται ά ένας τον άλλον και επικρατούν εφήμερα στο καλλιτεχνικό στερέωμα. Αυτή ή έπιφανεια-

κή ζωή, μία εύαισθησία, μία προσωπική στάση άπέναντι στα πράγματα, μία άτομικότητα, ότι πρέπει να ικανοποιεί με τη μορφή του όρισμένες καλλιτεχνικές αξιώσεις, ότι πρέπει τέλος πάντων να είναι ένα έργο προσωπικό και καλλιτεχνικό. Άλλοίως μπορεί να είναι κάτι το αξιόλογο, αλλά θα είναι κάτι το ξένο προς τη λογοτεχνία, όπως υπάρχει και μυθιστόρημα ξένο προς τη λογοτεχνία (ή έπιφυλλιδογραφία) και θέατρο ξένο προς τη λογοτεχνία (το λεγόμενο θέατρο του βουλευάρτου).

Τι είναι, αλήθεια, ένα λογοτεχνικό δοκίμιο; Τα τελευταία χρόνια επικρατεί ή συνήθεια να ονομάζουμε δοκίμιο άπάνωκάτω κάθε φιλολογική ή κριτική μελέτη. Έπίσης, όταν θέλουν να κατηγορήσουν ένα μυθιστόρημα, λένε: αυτό δεν είναι μυθιστόρημα, είναι δοκίμιο. Δηλαδή, θέλουν να πούν ότι πρόκειται για κάτι όλος διόλου ξερό και άντικαλλιτεχνικό. Κι' όλα αυτά, βέβαια, είναι συζητήσεις που κάνουν άνημπορητοι άπληροφόρητοι, αλλά συμβαίνει οι άπληροφόρητοι να έπηρεάζουν καμιά φορά αρκετό κόσμο πιο άπληροφόρητους.

Νομίζω ότι είναι ανάγκη να ξεκαθαριστεί αυτό το ζήτημα και πρώτα πρώτα να κατανοηθεί ότι το λογοτεχνικό δοκίμιο όφείλει να είναι ένα είδος δημιουργικό, όσο και τα άλλα όλα δημιουργικά είδη του λόγου, ότι πρέπει να εκφράζει όρισμένες δημιουργικές ιδιότητες, ένα ύφος, μία έσωτερική

ακή μεταξύ τους αντίφαση άποδεικνύει όστόσο την πλήρη συνέπεια προς το καλλιτεχνικό ιδανικό της έρευνας για την διαρκή άνανέωση, ιδιαίτερα όταν ή παρακμή μιας έποχής και ή άπαρχή μιας νεώτερης έπιβάλλουν την καλλιτεχνική άναδημιουργία.

Η σημασία της έντονης αυτής αναζήτησης των «ισμών» με άποσκόληση ιδιαίτερα στη μελέτη μου «Τέχνη και Έποχή». “Αν θελήσουμε ψυχραίμα ν' αντιμετωπίσουμε την πρώτη περίοδο της νέας αυτής έποχής στην τέχνη θα πρέπει να παραβέχθουμε σαν κύριο δίδαγμα του κινήματος των συγχρόνων, την δημιουργία του άντικαθημαϊκού πνεύματος.

Στη δουλική μίμηση και επανάληψη φρασμένων προτύπων (ακαδημαϊκό πνεύμα) αντιπαράσσεται ο ηγγαστικός και ειλικρινής τρόπος θέώρησης των πραγμάτων και ή σύμφωνα με την καλλιτεχνική δόνηση, άποδοση των προσωπικών συγκινήσεων. “Εξετάζοντας βαθύτερα με τον τρόπον αυτό το σύγχρονο κίνημα καταλήγουμε στο ότι, δεν ζητά να βάλει νέα καλούπια, συνταγές και κανόνες, αλλά ήτι αυτό είναι ή έπιστροφή στην Τέχνη που έχει την πηγή της σε βαθύτερα και έσωτερικότερα αίτια, στοιχειακά κριβώς που έσκότωσε το ακαθημαϊκό πνεύμα.

Στην καλλιτεχνική δημιουργία υπάρχουν ίσως νόμοι γενικότεροι και αιώνιοι, που μπορεί να στηρίζουν κάθε έποχή, αλλά που δεν έχουν καμιά σχέση με τα έξωτερικά καλούπια και τις συνταγές των σχολών. Αυτό έχει κατανοηθεί ιδιαίτερα στην

Χίτσο του Καλάφη από τον ζωγράφο Κ. Μυλέα. (Βλέπε στή σελίδα 3 σχετικά άρθρο του κ. Κλέωνος Παράσχου).

“Όστε έξω από τα όρια που είπαμε μπορεί να έχουμε μελέτη, πραγματεία, διατριβή, δημοσιογραφία, χρονογράφημα κτλ., όχι όμως δοκίμιο, ή γρήση, λοιπόν, του όρου θα είναι μία κατάγρηση και ο καθένας θα έχει το δικαίωμα να διαμαρτυρηθεί και να κατηγορήσει το συγγραφέα ότι μας έξαπατά. Τώρα, βέβαια, υπάρχουν και άνθρωποι που έξαπατούν από καλή πίστη.

Σχετικά με το περιεχόμενο του δοκιμίου δε θα διατυπώσουμε κανένα περιορισμό. Το είδος αυτό κάνει ό,τι του σφυρίζει, είτε ξετυλίγεται σ' ένα επίπεδο καθαρά συναισθηματικό, είτε σ' ένα επίπεδο περιγραφικό, είτε ιστορεί γεγονότα της ψυχικής ζωής, είτε έμπνέεται από το θέαμα των ανθρώπων μέσα στην κοινωνία ή από το θέαμα της φύσης ή των πόλεων ή από τα έργα της τέχνης, τα έργα του σταγασίου, τους άγώνες των ιδεών, τα γεγονότα της ιστορίας, είτε παίρνει τον τόνο της λυρικής έξομολόγησης, είτε τον τόνο της λογικής ανάπτυξης, είτε τον τόνο της πολεμικής ή των ξεδιωτικών έντυπώσεων ή των παιχνιδιών της φαντασίας, είτε παίρνει τη μορφή του μονολόγου, είτε του διάλογου ή της έπιστολογραφίας κτλ.

Κανένα πεζογραφικό είδος δεν είναι πιο έλεύθερο, αλλά ούτε και πιο άύστηρό, πιο άπαιτητικό. Δεν υπάρχει έδω κανένας μύθος, καμιά σκημική δράση που να παρασύρει το ενδιαφέρον του άναγνώστη και να τον κάνει να ξεχάσει τις βαθύτερες έλλείψεις του κειμένου. Έδω υπάρχει (δηλαδή όφείλει να υπάρχει) μονάχα ή ουσία της λογοτεχνίας, κάτι σαν ένα άποσπαστα γμαψυκ ή σ κ ή σ κ α ί π ν ε ο μ α τ ι κ ή ς ζ ω ή ς. Κι' αυτή ή άξια έλη, έτσι συμπυκνωμένη, καθαρή και δυνατή, προσφέρεται (πρέπει να προσφέρεται) με τον πιο άμεσο και πιο ειλικονική τρόπο, χωρίς τεχνάσματα ή νοθείες, χωρίς καμιά παραχώρηση στα γούστα και στις αξιώσεις του μέσου άντρα και της μέσης γυναίκας, που δε γυρεύουν άλλο τίποτα παρά θεάματα, σκάνδαλα και κουτσομπολιά.

Φυσικά, το είδος αυτό δεν άσκει γι' αυτό να ζήσει ή πέζογραφία. “Όλοι αίσθανάμαστε την ανάγκη της καλής αφήγησης, του καλού θεάτρου. Έξάλλου, το δοκίμιο δεν πρόκειται ποτέ να συγκινήσει άληθινά τα πλήθη, να δημιουργήσει μεγάλα ρεύματα στην κοινή γνώμη. Είναι όμως ένα είδος εύγενικό και όύσκολο που καλλιεργεί την πνευματικότητα και την έσωτερικότητα μιας λογοτεχνίας, την αισθητική και μαζί την ήθικη συνείδησή της, την ανθρώπινη αξία της και την όμορφιά της. Είναι ένα είδος για τους μνημένους, για τους μερακλήδες, για κείνους που άπολαμβάνουν το καλό γράψιμο άσχετά και σιγανά όπως το καλό κρασί και που νοιώθουν τη λογοτεχνική ποιότητα με την πρώτη γουλιά.

Δε νομίζω ότι στο είδος αυτό έχουμε κάνει ως σήμερα καμιά έξαισθητική πρόοδο, νομίζω όμως ότι είναι ένα είδος που ταίριαζει στα έλληνικά γράμματα, για τοτό είναι γρήσιμο να διαλυθούν οι παρεξηγήσεις που το περιτοιογρίζουν. ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΤΟΚΑΣ

(ΣΥΝΧΕΧΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 10)

Ο βασιλιάς της Αοίνης Λαμπής και Μαρτέν: Τὸ ταξίδι τοῦ κ. Περισσόν

Θέατρο «Λυρικόν». - Θίασος Μαρίας Κοτοπούλη

ΤΟΥ Κ. ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΕΦΕΡΗ

«Αοίνη τε...» ΙΛΙΑΔΑ

ΚΟΙΤΑΞΑΜΕ δλο τὸ πρῶτ' ἰχθυῶ-γύω τὸ κάστρο Ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

Ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἠλίου ἔνας μακρὸς γιαιλὸς δλόνοιτος Κανὸν τὸ φῶς τριβόνας διαμακρίζε σὰ μεγὰ εἰλη. Κανένα πλάσμα ζωντανὸ τ' ἀγριοπεριστερα φυεγάτα...

Ἄνω μιά λέξη στὴν Ἰλιάδα κ' ἐκείνη ἀβέβαιη Ρηγιμένη ἐδῶ σὴν ἐντάφια γροχθὶ προσοπίδα. Τὴν ἀγγίξεις, θυμάσαι τὸν ἦχο τῆς; κοῦφι μέσα σιο φῶς...

Πίσω ἀπὸ τὰ μεγάλα μάτια τὰ κομπῶλα χεῖλια τοῦς βοστρόχους Ἀνάγλυφα στὸ μαλαματένιο σκέπασμα τῆς ὑπαρξῆς μας...

Με τὰ σκυλόδοντα τοῦ καλοκαιριοῦ Κι ἡ ψυχή τὸ γύρισε ταίριζοντας τὸν κάτω κόσμο Κι ὁ τόπος σὰν τὸ μεγάλο πλατανόφυλλο ποῦ παρασέρνει ὁ χειμάρρος τοῦ ἠλίου...

Κι ὁ ποιητὴς ἀργοπορεῖ κοιτάζοντας τὶς πέτρες κ' ἀνθρωπέται Ὑπάρχουν ἀραγε Ἀνάμεσα στίς χαλασμένες τοῦτες γραμμές τὶς ἀκμές τὶς αἰ- μένες τὰ κοῦλα καὶ τὶς καμπύλες...

Ἐδῶ ποῦ συναντιεῖται τὸ πέρασμα τῆς βροχῆς τὸ ἀγέρα καὶ τῆς φθορᾶς Ὑπάρχουν, ἡ κίνηση τοῦ προσώπου τὸ σχῆμα τῆς στοργῆς Ἐκείνων ποῦ λιγότερον τόσο παράξενα μες στὴ ζωὴ μας...

Ὡς ἡμῶς ὄχι δὲν ἀπομένει τίποτε παρὰ μόνο τὸ βῆρος Ἡ νοσταλγία τοῦ βάρους μιάς ὑπαρξῆς ζωντανῆς Ἐκεῖ ποῦ μένομε τώρα ἀνυπόστατοι λυγίζοντας...

Ἐνῶ τὸ ρέμα κίτρινο κατεβάξει ἀργά βοῦρλα ξεριζωμένα μες στὸ βοῦρκο Εἰκόνα μορφῆς ποῦ μαριμάρωσε μὲ τὴν ἀπόφαση μιάς πίκρας παντοτινῆς...

Ἄσπιδωφόρος ὁ ἠλῖος ἀνέβαινε πολεμῶντας Κι ἀπὸ τὸ βάθος τῆς σπηλιάς μιά νυχτερίδα τρομαγμένη Χτύπησε πάνω στὸ φῶς σὰν τὴ σαΐτα πάνω στὸ σκοτάδι...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ

(Ἀπὸ τὸ εἰλημολόγιο καταστράματος, ποῦ θα κυκλοφορήσει σὲ λίγο)

Ὡς με ἀλήθεια, με ποικιλία καὶ με ἀνάλαφο κυματισμό, ποῦ δὲν προσβάλλει τὸ πνεῦμα καὶ ποῦ διασκεδάζει πολύ. Για τὴν ἐρημνεία τοῦ ἐργου...

Ἦταν ἡμερῶν ἀπὸ τὸν ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

Ἦταν ἡμερῶν ἀπὸ τὸν ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

Ἦταν ἡμερῶν ἀπὸ τὸν ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

Ἦταν ἡμερῶν ἀπὸ τὸν ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

Ἦταν ἡμερῶν ἀπὸ τὸν ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

Ἦταν ἡμερῶν ἀπὸ τὸν ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

Ἦταν ἡμερῶν ἀπὸ τὸν ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

Ἦταν ἡμερῶν ἀπὸ τὸν ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

Ἦταν ἡμερῶν ἀπὸ τὸν ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

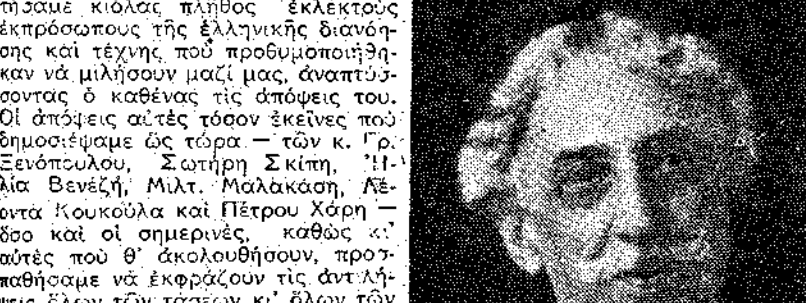
Ἦταν ἡμερῶν ἀπὸ τὸν ἰσικίου ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα Πράσινη καὶ χωρὶς ἀναλαμπή, τὸ στήθος σκοτωμένου παγονίου...

Μιά ἐπικαιρὴ ἔρευνα τῶν «Νεοελληνικῶν Γραμμάτων»

Η ΤΕΧΝΗ, Η ΔΙΑΝΟΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Μιλουν οι Μιχ. Ἀργυρόπουλος και Ναπ. Λαπαθιώτης

Εἶναι ἡ τρίτη ὁδομάδα σήμερ, ποῦ συνεχίζομε τὴν ἔρευνα μας ἀπὸ τὸ θετικὸ πνεῦμα ποῦ δὲν εἶναι ἡ ἐπίδραση τῶν κοσμογονικῶν γεγονότων τῆς ἐποχῆς μας ἀπὸ τὴν λογοτεχνία καὶ τὴν ἐξέλιξη...

Ο κ. Αργυρόπουλος

Ο κ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἔτσι, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν δὲν θάπτεσιν με λείπει ἀπὸ τὴν οὐρα τῶν συνευθετῶν. Ἐνὰ ἀπὸ τὰ τελευταία πρῶτα θρονακόνα στὸ δικητορικό γραφεῖο τοῦ κ. Μιχ. Ἀργυρόπουλου, ἐποῦ εἰς ποιητῆς με δέχεται...

Ἔνδο μὲταπολεμικῶν ἐκείνων καιρῶν, τὸ ἀσκητικὸ πνεῦμα, τέτοιο ἡ τόνος, θὰ ἐξοπέσει ἀποτελεσματικῶς, καταθλιπτικῶς, κυριαρχικῶς ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ παρεκτός ἀν φασιστικῶς πῶς, καὶ ὑπόδουλον ἀκόμη, τὸ ἑλληνικὸ (ἔξω κ' ἐγώ!) δὲν...

Ἔτσι, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν δὲν θάπτεσιν με λείπει ἀπὸ τὴν οὐρα τῶν συνευθετῶν. Ἐνὰ ἀπὸ τὰ τελευταία πρῶτα θρονακόνα στὸ δικητορικό γραφεῖο τοῦ κ. Μιχ. Ἀργυρόπουλου...

Ο κ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

Ο κ. Λαπαθιώτης

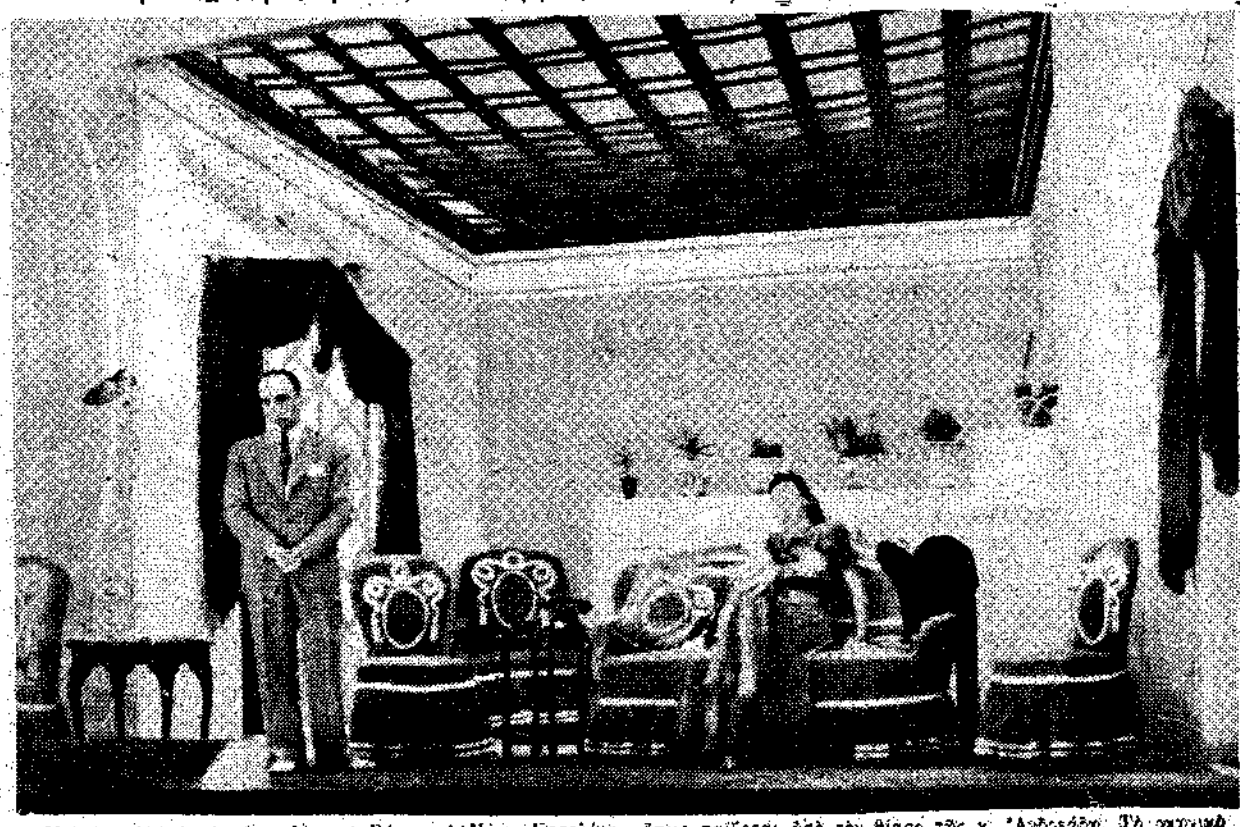
Ἔτσι, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν δὲν θάπτεσιν με λείπει ἀπὸ τὴν οὐρα τῶν συνευθετῶν. Ἐνὰ ἀπὸ τὰ τελευταία πρῶτα θρονακόνα στὸ δικητορικό γραφεῖο τοῦ κ. Μιχ. Ἀργυρόπουλου...

Ἔτσι, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν δὲν θάπτεσιν με λείπει ἀπὸ τὴν οὐρα τῶν συνευθετῶν. Ἐνὰ ἀπὸ τὰ τελευταία πρῶτα θρονακόνα στὸ δικητορικό γραφεῖο τοῦ κ. Μιχ. Ἀργυρόπουλου...

Ἔτσι, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν δὲν θάπτεσιν με λείπει ἀπὸ τὴν οὐρα τῶν συνευθετῶν. Ἐνὰ ἀπὸ τὰ τελευταία πρῶτα θρονακόνα στὸ δικητορικό γραφεῖο τοῦ κ. Μιχ. Ἀργυρόπουλου...

Ἔτσι, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν δὲν θάπτεσιν με λείπει ἀπὸ τὴν οὐρα τῶν συνευθετῶν. Ἐνὰ ἀπὸ τὰ τελευταία πρῶτα θρονακόνα στὸ δικητορικό γραφεῖο τοῦ κ. Μιχ. Ἀργυρόπουλου...

Ἔτσι, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν δὲν θάπτεσιν με λείπει ἀπὸ τὴν οὐρα τῶν συνευθετῶν. Ἐνὰ ἀπὸ τὰ τελευταία πρῶτα θρονακόνα στὸ δικητορικό γραφεῖο τοῦ κ. Μιχ. Ἀργυρόπουλου...

Μιά σκηνὴ ἀπὸ τὴν κομπῶλα τοῦ Σοφοκλεῶς Μοῦ «Ἀρκολίνα». ὅπως παίζεταν ἀπὸ τὸν θίασο τῆς κ. Ἀνδρεάδη. Τὸ σκηνικό εἶναι τοῦ κ. Βασιλάκου.

Έρευνα και διδασκαλία

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ ΑΠ' ΤΗ ΣΕΒΑΣΙΑ 1)
έποχή μας γι' αυτό και παρά τις
επιπεδοτικές και λάθος στο συνο-

ΟΣΑ ΓΡΑΦΟΥΝ
ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Στο «Ελεύθερο Βήμα» (8-7) εν-
θουσιαστική κριτική του κ. Μυρ. Ροζά
γιά το νέο βιβλίο του κ. Γιάννη Πρωτό-

Η κριτική του βιβλίου

ΤΟΥ Κ. Γ. Μ. ΜΥΛΩΝΟΓΙΑΝΝΗ

ΤΙΛΛΑΣ Α. ΜΠΑΛΗ: «Εί ρ-
μ ο ι», ποιήματα, 1940.
Γράβω με μορφώσεως κανείς μιν ά-

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ:
Για ένα χρόνο Δοσχ. 196
Για ένα μήνα Δοσχ. 100
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
Για ένα χρόνο Δοσχ. 1

Νέα βιβλία
ΤΙΜΟΙ ΜΑΘΗΤΩΝ: «Κριτική δοκιμασία»,
Νο, σελ. 94, Δοσχ. 50.
Περιοδικά
«ΚΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» τού 'Ι-

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

δ' Αρκαλοκρήνη και το τραγούδι του
του κ. Ι. Σ. Αλεξάκη, έργο του ίδιου
γιά τον Κρητικό λαό...
«Αρκαλοκρήνη» και το τραγούδι του
του κ. Ι. Σ. Αλεξάκη, έργο του ίδιου
γιά τον Κρητικό λαό...

Μιλώντας για την ανάπτυξη
της προσωπικότητας, δεν πρέπει
να την τοποθετούμε έξω από
χρόνο και τόπο, αλλά στην κριτι-

Η καθολική ύπταση του
μαθητή στην προσωπικότητα του
δοσκαλού (όταν δ' ασκείται) είναι
βέβαια και καλλιτεχνική, είναι

Ποιάς νέος θα επαναστατήσει
στο δάσκαλο-συνδοχιστή που δ'
αποτάξει σε νεκρά πρότυπα και να
του στερείται κάθε αγνή συγκινη-

Τόσο ταλέντο προσφέρει οίκος
στο δάσκαλο, που δουλεύει και όχι
να συνειδητοποιήσει από μια
νύχτα ότι ξεφεύγει από συντα-

Ποιάς νέος θα επαναστατήσει
στο δάσκαλο-συνδοχιστή που δ'
αποτάξει σε νεκρά πρότυπα και να
του στερείται κάθε αγνή συγκινη-

Τόσο ταλέντο προσφέρει οίκος
στο δάσκαλο, που δουλεύει και όχι
να συνειδητοποιήσει από μια
νύχτα ότι ξεφεύγει από συντα-

Ποιάς νέος θα επαναστατήσει
στο δάσκαλο-συνδοχιστή που δ'
αποτάξει σε νεκρά πρότυπα και να
του στερείται κάθε αγνή συγκινη-

Τόσο ταλέντο προσφέρει οίκος
στο δάσκαλο, που δουλεύει και όχι
να συνειδητοποιήσει από μια
νύχτα ότι ξεφεύγει από συντα-

Ποιάς νέος θα επαναστατήσει
στο δάσκαλο-συνδοχιστή που δ'
αποτάξει σε νεκρά πρότυπα και να
του στερείται κάθε αγνή συγκινη-

Τόσο ταλέντο προσφέρει οίκος
στο δάσκαλο, που δουλεύει και όχι
να συνειδητοποιήσει από μια
νύχτα ότι ξεφεύγει από συντα-

ΡΑΝΤΙΑΡ ΚΙΠΛΙΓΚ Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΟΥ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΥ ΑΠΟΙΚΙΑΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

ΤΟΥ Α. Α. ΠΑΛΛΗ

(2ο (τελευταίο))

Ας πάρουμε τώρα μερικά συγκεκριμένα έργα του: Στην πρώτη γραμμή, όπως είπα προηγουμένως, βρίσκονται τα χρονογραφήματα που περιγράφουν ανέκδοτα από την Αγγλική στρατιωτική ζωή στις Ινδίες.

Ο Κίπλιγκ είχε την ευτυχή εμπνευσή να δημιουργήσει τρεις πολύ συμπληρωματικούς τύπους, που παίζουν σπουδαίο ρόλο σ' όλα τα χρονογραφήματα και τα στρατιωτικά ανέκδοτα που διηγείται — τους φαντάρους Μαλθαίην, Λιερόντ και Ορβέρν.

Είναι γνωστό πως για ένα συγγραφέα δεν υπάρχει πιο προσοδοφόρο τέχνασμα, όταν θέβεται επιτυχύνει, από τη δημιουργία τύπων που κατορθώνουν να κερδίσουν τη συμπάθεια του κοινού. Μιά φορά που ο συγγραφέας έχει καταφέρει να τους επιβάλλει, είναι σά να έχει στη διάθεσή του ένα ανεξάντλητο μεταλλείο.

Οι τρεις λοιπόν ήταν για τον Δουμά οι «Τρεις Σωματοφύλακες» — ο Πόρρος, ο Άθως και ο Άραμ — δ.τι για τον Γκόλγουορθ ή «Κοκκινένια Φοροσίτ», δ.τι για τον Κοναν-Ντόντ ή «Σέρλοκ Χόλμς» κι' ο «Αλόκτωρ Ούότσο», το ίδιο υπήρξαν για τον Κίπλιγκ οι τρεις αυτοί συμπληρωματικοί τύποι του Άγγλου στρατιώτη.

Ο Τέρνερ Μαλθαίην, ο αρχηγός της παρέας, είναι Ίρλανδός καθολικός (τέτοιον υπήρχαν πάρα πολλοί στον Αγγλικό στρατό της παλιάς εποχής και ήταν πρώτης τάξεως στρατιώτες). Ο δεύτερος, ο Λιερόντ, είναι από το Γορκοσίρ, μία επαρχία, που οι κάτοικοί της, οι λεγόμενοι Τάικς, έχουν κι' αυτοί τα ιδιαίτερα τους χαρακτηριστικά, και ο τρίτος — ο μικρός Ορβέρν — είναι ένας Κόκνυ, δηλαδή ένας Λονδρέζος. Καθένας από τους τρεις τούτους τύπους έχει την ξεχωριστή του προσωπικότητα, προφορά και γλώσσα. «Αν θέλετε να κίνουσε» είναι ελληνικό παραλληλισμό. Θάλαε μαζί έναν τσοιά απ' την Εύρωτα-νία, έναν Έπτανήσι απ' την Κέρκυρα κι' έναν Αθηναίο πλάκιώτη.

Οι τρεις αυτοί είναι άχώωστοι σύντροφοι. Κατεργαρέο, μεθύστακός, κάπως άτιμάρσοι, μολονότι κατά θάθος, περίφημοι στρατιώτες, πάντοτε έτοιμοι ή να κεράσουν ή να παίξουν γροθιές, τρομεροί κλέφτες σκυλιών, για τα όποια έχουν άληθινή μανία και κάνουν του κόσμου τις φασαρίες.

Ο Μαλθαίην, ίσως ο πιο χαρακτηριστικός τύπος απ' τους τρεις, είναι παλιός στρατιώτης (ως γνωστό στην Αγγλία ο ταχτικός στρατός άπαρτίζεται από έθελοντές που κατατάσσονται για πέντε χρόνια και καμιά φορά περνούν τη μισή τους τη ζωή στο στρατεύμα). Ο Μαλθαίην, παρ' όλα τα στρατιωτικά του προτερήματα και την πολυχρόνη του ύπηρεσία, έμεινε πάντα άπλος φαντάρος. Μιά φορά μόνο κατόρθωσε να προβιθασθεί σε δεκανέα, αλλά πολύ γρήγορα ξαναγύρισε πάλι στην τάξη του στρατιώτη εξ αίτίας κάποιου πειθαρχικού παραπτώματος. Γι' αυτό, κάθε φορά που μιλεί για τον εαυτό του, λέει, πάντοτε με κάποια αϋταρέσκεια: «ό τέως δεκανεύς Μαλθαίην». Το μεγάλο του ελάττωμα, όπως όμολογεί ο ίδιος, είναι το ποτό. Τόν βασανίζει διαρκώς μία τρομερή δίψα κι' αυτή τόν παρασύρει σε πολλά παραστρατήματα.

Είναι άπειράριθμα τα ανέκδοτα που σχετίζονται με τα κατορθώματα της ένδοξης αϋτής τριάδας. Ένα — με τόν τίτλο «Οι τρεις σωματοφύλακες» — περιγράφει την άπανωγή από τούς τρεις τους ενός λόρδου, του λόρδου Τρίγκ. Ο λόρδος αϋτός, συγγενής κάποιου ισχυρού

προσώπου στην Αγγλία, έπισκέπτεται τις Ινδίες, όπου οι στρατιωτικές άρχές όργανώνουν προς τιμή του δεξιώσεις και παρελάσεις. Έξο έρχεται όμως ή άτυχής ιδέα να ζητήσει από τόν διοικητή του Συντάγματος, όπου ύπηρετούν «οι τρεις σωματοφύλακες», να γίνουν άσκήσεις μία μέρα γιορτής. Οι τρεις φαντάροι παίρνουν την άπόφαση να μεταώσουν τα γυμνάσια αϋτά και την παραμονή στήνουν καρτέρι του λόρδου, τόν άπάγουν και τόν ρίχνουν νύχτα μέσα σ' ένα άπόμερο κανάλι. Έννοείται πως οι άσκήσεις δέν έγιναν.

Η σειρά τών ποιημάτων που φέρνουν τόν τίτλο: «Τραγούδια της στρατώνας», περιλαμβάνει μερικά από τα καλύτερα κομμάτια του Κίπλιγκ, έμπνευσμένα κι' αϋτά από τη σκληρή και περιπετεώδη ζωή του Βρετανού στρατιώτη στις Α-νατολικές και Αφρικανικές Αποικίες.

Είπα προηγουμένως πως ο Κίπλιγκ ήταν έθνικιστής. Ο έθνικισμός του όμως δέν είναι τυφλός και δέν τόν έμποδίζει κάποτε να έκφραστεί πικρά για τούς συμπατριώτες του, όταν νομίζει πως είναι άνάγκη. Σε μία στιγμή θαθείας αγανάκτησης, στόν Νοτιοαφρικανικό πόλεμο του 1899, όταν ή άγγλική νεολαία, άπορροφημένη με το κρίκετ και το ποδόσφαιρο δέν έδειξε άρκετή προθυμία να καταταχθεί στο στρατό, άποκαλεί τούς συμπατριώτες του φανελλοφορεμένους χαλέδες και λασιμουτζουραμένους χωριάτες. Δέν παραλείπει επίσης να έκφρασει τόν θαυμασμό του προς τόν αντίπαλο, σε όποιαδήποτε φυλή κι' αν ανήκει αϋτός, φτάνει να είτανε παλληκάρια και σπόρτσοι. Είτε πρόκειται για τούς Μπέρους της Νοτίου Αφρικής, ή τούς Πατάν, την πολεμική φυλή της βορειοδυτικής μεθορίου τών Ινδιών, ή τούς μαύρους, πολεμιστές του Σουδάν, ο Κίπλιγκ δέν διστάζει να έκθειάσει τις πολεμικές άρετές του αντίπαλου.

VI

Έκτός απ' τα πολυάριθμα του χρονογραφήματα και ποιήματα, ο Κίπλιγκ έγραψε και μερικά μυθιστορήματα που απ' αϋτά τα πιο γνωστά είναι το «Στάλκυ και Σία»,

«The light that failed», το περίφημο «Βιβλίο της Ζούγκλας» και το «Κίμ».

Στο τελευταίο αϋτό έργο φανερώνει, κατά τρόπο άριστοτεχνικό, όλη τη θαθεία του γνώση τών διαφόρων φυλών τών Ινδιών, ανάμεσα στις όποιες είχε ζήσει τα νεανικά του χρόνια και είχε μελετήσει τα ήθη και έθιμά τους. Για να το έκτιμήσει κανένας, πρέπει να έχει κάποια ιδέα του τι είναι ή άπέραντη εκείνη χώρα τών Ινδιών, μία χώρα με έκταση 2.000.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων, με 350.000.000 κατοίκους, με 147 διαφορετικά γλωσσικά ιδιώματα, με τις άπειράριθμες θρησκείες, με τα 700 κράτη ή κρη-

τίδια, που διοικούνται από Ιθαγενείς ήγεμόνες ή ήγεμονίσκους (τους Μαχαραγιάδες ή Ρατζάδες), χωρίς τις 13 μεγάλες επαρχίες που διατελούν άπειθείας υπό την Αγγλική διοίκηση, με τις διάφορες κοινωνικές τάξεις, όπου επικρατούν ακόμα τα πιο θάρβαρα και έξωφρενικά έθιμα και όλ' αϋτά, να τα διοικεί μία χούφτα ανθρώπων (οι Αγγλοι υπάλληλοι: στις Ινδίες δέν υπερωβάνουν τις 6.500, ο δε μητροπολιτικός άγγλικός στρατός τις 75.000).

Αϋτό είναι το πλαίσιο μέσα στο όποιο ζετυλιγεται ή ιστορία του «Κίμ». Ο «Κίμ» είναι το παιδί ενός Αγγλου υποξιοματικού έγκατάστημένου στο Λαγόρ της επαρχίας Παντζόμπ. Σε μικρή ηλικία χάνει τούς γονείς του και τόν ανατρέπει μία Ιθαγενής. Μεγαλώνει μαζί με τα παιδιά της Ιθαγενούς κι' έτσι μαθαίνει τη γλώσσα τους και τ' ήθη και έθιμά τους. Τόν ανακαλύπτει τυχαία ο πάπας ενός άγγλικού συντάγματος, που τόν ζώνει απ' αϋτή τη ζωή και τού δίνει μία καλή άνατροφή. Τέλος, ο Κίμ προσλαμβάνεται ως πράκτορας στην Ινδική μυστική άστυνομία, όπου διασέπει χάρη στις ειδικές του γνώσεις. Όλες οι φυλές τών Ινδιών — Βραχμάνοι, Μουσουλμάνοι, Βεγγαλέζοι, Αφγανοί, Βιρμανοί, Θιβετανοί κλπ. — παρελάνουν παραστατικότητα απέναντι στις ειδήσεις του φαντασμαγορικού αϋτού ανατολικού ρομάντζου.

Το άλλο του μυθιστόρημα, που και αϋτό έχει για θέμα τις Ινδίες, είναι το «Βιβλίο της Ζούγκλας», το γνωστότερο, υποθέτω, από όλα τα έργα του Κίπλιγκ στο έξωτερικό και που έχει μεταφράσει και ελληνικά.

Όπως είναι γνωστό, ή χώρα τών Ινδιών είναι ο παράδεισος τών ζώων, ένας σωστός ζωολογικός κήπος που άφθονούν όλα τα είδη τών θηρίων και θηραμάτων, άρχίζοντας με τούς έλέφαντες, τις τίγρεις και τις λεοπαρδάλες και τελειώνοντας με τα ζαρκαδία, τα ζυγιογούρουνα, τις μαϊμούδες και τα μικρότερα τετράποδα. Ο Κίπλιγκ φαίνεται πως θα μελέτησε ζαθέα τη ζωή αϋτή της Ζούγκλας (επειτα όνομάζονται τα ρουμάνια μέσα στα όποια ζούν στή φυσική τους κατάσταση όλα αϋτά τα θηρία και διάφορα άλλα ζώα).

Και σε τούτο το βιβλίο, επίσης,

Περιεχόμενα

- 1η ΣΕΛ.— Νεπολ. Απακθιώτης: «Μονόλογοι κι' έρωτηματικά», Πόργου Θεοτόκ: «Για το δουέριο», Δ. Βιτωρόρη: «Έρωτα και διδακάλια».
- 2η ΣΕΛ.— Γ. Περασιακό: «Πορταλίτο του κ. Ορέστη Λόσκου».
- 3η ΣΕΛ.— Κλ. Παράσχου: «Ξανα-διδάσκοντας τόν Κλέφτη», Κασοδίου: «Τα σημείωματα του Παπακρητή».
- 4η ΣΕΛ.— Πασούτσου: «Αλκιβιάδης», μετάφρ. Γ. Κοττοβία.
- 5η ΣΕΛ.— Αίνου Παλίτη: «Η Σκεπαμένη Μορφή» του κ. Τομαδάκη και το έργο του Καλοζογρόου».
- 6η ΣΕΛ.— Γιώργου Σαφέρη: «Ο Βασιλιάς της Αθήνας», Σωκράτη Καραντινού: «Το ταξίδι του κ. Περικίου», θεατρική κριτική.
- 7η ΣΕΛ.— Μία έπίκαιρη έρευνα: Μιλών ο.κ.κ. Μιχ. Αργυρόπουλος και Νεπολ. Απακθιώτης.
- 8η ΣΕΛ.— Έρσεν Κωλίντζοελ: «Στα κειμήλια», μετάφρ. Ν. Ανδρικόπουλου.
- 9η ΣΕΛ.— Κάστα Κιουρβίλια: «Ανεξάρτητα από τη ζωή του Σολωμού», Πάβλου Φλώρου: «Δελφοί».
- 10η σελ.— Γ. Μυλωνογιάννη: «Κριτική του βιβλίου», «Όσα γράφουν οι έφημερίδες» κλπ.
- 11η ΣΕΛ.— Πνευματική και καλλιτεχνική κίνηση.
- 12η ΣΕΛ.— Α. Α. Πάλλη: «Ράντιερ Κίπλιγκ».

ΖΟΖΕ ΚΑΕΜΕΝΤ ΟΡΟΖΚΟ: «Παράλληλη», λιθογραφία.

ο Κίπλιγκ έδημιούργησε έναν τέτοιο, τόν Μάγκλι. Ο Μάγκλι είναι ένα παιδάκι, ένα άπλοικό πλάσμα που ζει ανάμεσα στα άγρια ζώα της Ζούγκλας και ζέρει να συννοείται μαζί τους στή γλώσσα του Μικρόν ακόμα, τόν κλέβει μία λικαίνα από ένα Ινδικό χωριούδι, μεγαλώνει μέσ' στή Ζούγκλα, άναμεσα στους λύκους, και κάνει έπρεμα με τούς πάνθηρες, τούς έλεφαντες και όλα τ' άλλα ζώα. Ένα: ο φυσικός άνθρωπος, κατ' άτίθεση προς τόν τεχνητόν άνθρωπό των πόλεων.

Το βιβλίο της Ζούγκλας είναι να έξαιρετικά πρωτότυπο έργο, που περιγράφονται με τρόπο άστοιργηματικό και με θαθεία παρατηρητικότητα οι συνθήκες της ζωής εκείνης κοινωνίας τών ζώων. Το βιβλίο αϋτό είναι, άσφαλώς, περισσότερο να ζήσει, σε σϋλόσημα και παιδικής βιβλιοθήκης — και όχι μόνονά παιδικής — όλων τών χωρών και όλων τών εποχών.

Ο Κίπλιγκ έγραψε, κατά το γέλο πόλεμο, μερικές ώραιές σεζες, με τόν τίτλο «Ο κατά θάλασαν πόλεμος», όπου περιγράφει γραφικώτατα τη δράση του Βρετανικού ναυτικού — κυρίως τών αντιτορπιλικών, όποθρυλιών και κρών βοηθητικών σκαφών, που ζεταν τόσο σπουδαίο ρόλο κατά τελευταίο πόλεμο. Σ' ένα από τα διηγήματα αϋτά αναφέρει ένα πεισόδιο που είναι πολύ χαρακτηριστικό της άγγλικής νοοτροπίας και ψυχραιμίας. Είναι πασίγνωστο οί Αγγλοι άγαπούν πολύ τα ιδιαίτερα τα σκυλιά. Πάνω σε κπολεμικό καράβι, όπως αναφέρει Κίπλιγκ, ύπάρχει κι' ένα σκυλί το έχουν οι ναύτες για γούρμ, τα τη διάρκεια κάποιας νεμιάς στή θόρσο θάλασσα, ένα σκυλί πεσε από ένα αντιτορπιλικό με στή θάλασσα. Το αντιτορπιλικό μέσως έκανε σήμα στόν άρχηγό μοίρας, ζητώντας την άδεια να ζει μία θάρκα στή θάλασσα για σώσει το σκυλί. Η άδεια δόθηκε και τότες κάτω από βροχή γενικών βλημάτων ή θάρκα ρίχτηκε στή θάλασσα κι' έτσι έγγλύτωσαν σκυλί που πάλευε με τα κύματα λα αϋτά υπό τα έκπληκτα θέε βλέμματα τών Γερμανών, που μπόρουσαν να καταλάβουν τί ζέει.

Προσπάθησα να δώσω γενική ιδέα του τόσο ιδιόρρυθμου και πρωτότυπου έργου του άγγλο συγγραφέα. Ο Κίπλιγκ πέπριν από πέντε χρόνια. Σε τα ταία 25 χρόνια της ζωής του ή πνευσή του είχε τρομερά στείμ κ' ή παραγωγή του είχε έλαττω σχεδόν στο μηδέν. Στο 1907, του άπονεμήθηκε το βραβείο μεπλ, για τη φιλολογία, είχε λας φτάσει στόν κολοφώνα της ζωής του.

Στήν Αγγλική φιλολογία θάσει κύρια σά χρονογράφος. Ύξε ο Ντέ Μπαπασσάν της Αγγκαί τα χρονογραφήματά του άληθινά άριστουργήματα στο έτους. Μερικά από τα ποιήματά κατάντησαν να γίνουν δημοτραγούδια, όπως το περί «On the road to mandalay», άπο δημοφιλέστερα έμβατήρια του άγγλικού στρατού.

Ύπηρε ο δημιουργός άρκε έκφρασεων που μπήκαν στο λόγιο της Αγγλικής γλώσσας. Στάθηκε, τέλος, ο ρεαλιστερος έρμηνευτής του Αποικιακού πνεύματος του 19ου αιώνα, ο φανος κήρυκας τών δικαιωμά αλλά και τών όποχρεώσεων της γάλης πατρίδας του, ο όμνητων εκείνων τών άρρενοπαντων, στις όποιες ή Βρετανική λη χρωστά το μεγαλείο της.

Α.Α.ΠΑΛΛΗ